

Vård- och omsorgsförvaltningen
Tjänsteskrivelse till omsorgsnämnden

Datum:
2024-12-09

Diarienummer:
OSN-2024-00720

Handläggare:
Daniel Rosenfeld, Magnus Bergman-Kyllönen

Verksamhetsplan och budget 2025 med plan för 2026–2027

Förslag till beslut

Omsorgsnämnden beslutar

1. **att** fastställa verksamhetsplan 2025 med plan för 2026–2027,
2. **att** fastställa budget för 2025, samt
3. **att** överlämna verksamhetsplan och budget till kommunstyrelsen.

Ärendet

Omsorgsnämndens verksamhetsplan och budget beskriver hur nämnden ska förverkliga kommunfullmäktiges övergripande styrdokument Mål och budget 2025 med plan för 2026–2027.

Nämnden följer upp sin verksamhetsplan och budget i samband med kommunens gemensamma uppföljning per april, per augusti och årsbokslut. Nämnden ansvarar för att löpande följa upp och analysera utvecklingen inom sitt verksamhetsområde. Vård- och omsorgsförvaltningen ansvarar för att omsätta planen i praktisk handling. Alla aktiviteter som genomförs och som är relaterade till nämndens åtgärder kommer att sammanställas och redovisas i samband med delårsuppföljning per augusti 2025.

Beredning

Förslag till nämndens verksamhetsplan och uppföljningsplan 2025 har beretts av tjänstepersoner på vård- och omsorgsförvaltningens systemledning, enheten för strategiskt stöd. Förslaget har beretts i samverkan med nyckelpersoner på förvaltningens avdelningar samt med förvaltningsledning.

Nämndens budget för 2025 har beretts av stabsstöd ekonomi.

Föredragning

Kommunfullmäktige beslutade den 4 november 2024 om det övergripande styrdokumentet Mål och budget 2025 med plan för 2026–2027. Utifrån detta arbetar omsorgsnämnden i 24 uppdrag, varav 11 uppdrag är kommungemensamma och 12 uppdrag är direkt riktade till nämnden. Till detta tillkommer ett kommungemensamt nämndmål om en hållbar och hälsofrämjande arbetsmiljö

Nämndens 34 åtgärder synliggör satsningar och prioriteringar inom nämndens ansvarsområde under planperioden. Alla aktiviteter som genomförs och som är relaterade till nämndens åtgärder kommer att sammanställas och redovisas på nämndsammanträde i samband med delårsuppföljning per augusti 2025.

I samband med nämndens verksamhetsplan och budget fattar nämnden även beslut om uppföljningsplan för nästkommande år.

Ekonomiska konsekvenser

Omsorgsnämndens budget 2025 utgör ramen för nämndens verksamhet och ekonomi för året. Genomförandet av åtgärder i verksamhetsplanen kan få ekonomiska konsekvenser för nämnden. Det kan exempelvis handla om kostnadseffektiviseringar eller ökade kostnader i form av arbetstid för åtgärdernas genomförande.

Verksamhetsplanen är treårig vilket innebär att åtgärderna ska genomföras under en treårsperiod och inom ramen för nämndens budget under denna period.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse daterad 9 december 2024
- Bilaga, Verksamhetsplan och budget 2025–2027 – för omsorgsnämnden

Vård- och omsorgsförvaltningen

Lenita Granlund
Förvaltningsdirektör

Aktiverande styrdokument

Beslutsfattare:
Omsorgsnämnden

Dokumentansvarig:
Förvaltningsdirektör

Datum:
2024-12-16

Diarienummer:
OSN-2024-00720

Verksamhetsplan och budget 2025–2027

Översiktsplan

Mål och budget

Verksamhetsplaner och affärsplaner

Program

Handlingsplaner och övriga planer

Innehåll

Inledning	3
Nämndens uppdrag.....	3
Politisk plattform	3
Omvärld och förutsättningar.....	4
Syftet med nämndens verksamhetsplan och budget	8
Begrepp som används i verksamhetsplanen	8
Kommunfullmäktiges fokusmål.....	9
Fokusmål 1: Uppsala ska säkra en stark ekonomi och värna välfärden.....	9
Fokusmål 2: Uppsala ska ha ett välmående näringsliv och skapa fler jobb.....	14
Fokusmål 3: Uppsala ska leda klimatomställningen	15
Fokusmål 4: Uppsala ska bli tryggare med jämlika livsvillkor	17
Budget 2025	20
Nämndens driftbudget.....	21
Nämndens investeringar.....	21
Bilaga 1 Styrdokument	22
Bilaga 2 Uppföljningsplan	23
Inledning.....	23
Nämndens uppföljning	23
Översikt uppföljning.....	25

Inledning

Nämndens uppdrag

Omsorgsnämnden ansvarar för omsorg, service och viss sysselsättning inom socialpsykiatri och verksamheter enligt lag om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) oavsett ålder. Vidare ansvarar nämnden för service, vård och omsorg enligt socialtjänstlagen (SoL) i ordinärt och särskilt boende för personer upp till 65 år som har behov av sådana insatser på grund av funktionsnedsättning eller sjukdom. Nämnden ansvarar även för uppgifter enligt hälso- och sjukvårdslagen (HSL).

Omsorgsnämndens hälso- och sjukvårdsansvar avser personer som fyllt 17 år och inträder där vårdbehovet uppgår till mer än 14 dagar och om personen utifrån sina förutsättningar har svårigheter att ta sig till en mottagning. För insats av arbetsterapeut har nämnden ansvar från första dagen.

Politisk plattform

I Uppsala kommun ska alla Uppsalabor leva fria och oberoende liv och alla människors lika värde ska respekteras. För att vara en jämlik och trygg kommun behöver kommunen aktivt arbeta för att kommunmedborgare med funktionsnedsättning deltar i samhällslivet på lika villkor som alla andra. I grund och botten handlar det om att öka livskvaliteten för personer med funktionsnedsättning.

Inom omsorgsnämndens ansvar för personer med funktionsnedsättning är målet fortsatt att personer med funktionsnedsättning ska leva med full delaktighet och eget inflytande över sitt liv. Det innebär att delaktighet och inflytande ska genomsyra nämndens arbete hela vägen från en rättssäker myndighetsutövning till insatser som faktiskt möter den enskildes behov, om det så gäller sysselsättning, boende, hälso- och sjukvård eller annat stöd för ökad socialt liv.

Rätten till ett boende är en grundbult för ett självständigt liv. Att verka för att tillskapa fler LSS-bostäder och därmed verkställa fler beslut där den enskilde kommer ut i eget boende är och kommer fortsatt vara en hög prioritet för nämnden.

En viktig del i att kunna leva som andra och delta i samhällslivet är att bryta den upplevda och den ofrivilliga ensamheten. Fortfarande finns det behov att inom nämndens verksamhetsområden arbeta med att öka sysselsättningen för personer med funktionsnedsättning, inte minst psykisk funktionsnedsättning. En annan viktig del handlar om en meningsfull fritid och en bredd av sociala aktiviteter inom och mellan verksamheter. Det handlar även om ett fortsatt arbete med att bryta den digitala isoleringen genom att bland annat stötta personer med funktionsnedsättning att använda digital teknik i det dagliga livet.

Att arbeta med mer fokus på hälsofrämjande och förebyggande insatser är en förutsättning för att kunna tillgodose medborgarnas behov. Det gynnar den enskilde och samhället i stort. Omsorgsnämnden har sedan många år intensifierat sitt arbete inom hälsofrämjande och förebyggande insatser inom de olika verksamhetsområdena, inte minst med anledning av den gemensamma omställningen till effektiv och nära vård med region Uppsala. Med start 1 januari 2025 omorganiserar sig förvaltningen och inrättar en ny avdelning där de öppna och tidiga insatserna samlas. På så sätt kan det förebyggande arbetet få än mer fokus och de politiska prioriteringarna förverkligas.

Det politiska arbetet inom omsorgsnämndens ansvar är beroende av att ta del av erfarenheter och kunskaper som finns hos civilsamhället och det stora spann av ideella organisationer som representerar funktionsnedsatta personer och deras anhöriga. Nämnden ska därför fortsätta och utveckla sin samverkan och dialog med berörda organisationer. Nämnden ska även utveckla sin samverkan med Region Uppsala så att en samordnad vård- och stödverksamhet finns vilket ökar individens hälsa och välbefinnande.

Omsorgsnämnden har sedan nämnden inrättats valt att upphandla en del av nämndens verksamhet till privata utförare i enlighet med rådande lagstiftning. Utgångspunkten är att nämnden som huvudregel ska bedriva sin verksamhet i egen regi och vid behov, som kan motiveras av ekonomiska och verksamhetsmässiga skäl, upplåta till privata utförare att utföra nämndens uppdrag.

Att säkerställa trygga arbetsförhållanden med fokus på att rekrytera och behålla medarbetare är avgörande för den kvalitet vi vill se inom omsorgen. Medarbetarens grundläggande kompetens inom vård och omsorg ska stärkas och specialistkompetens ska möjliggöras. Satsningen på stödpedagoger har varit ett viktigt sätt för att kompetensutveckla medarbetare och den satsningen kommer att fortsätta ge positiv effekt för den enskilde medarbetarens utveckling.

De individer som erhåller omsorgsinsatser inom Uppsala kommun ska känna sig trygga och säkra med den vård- och omsorg som ges, oavsett insats, driftsform eller utförare. För att säkerställa alla brukares trygghet och säkerhet behöver en rad strukturella åtgärder intensifieras såsom bakgrundskontroller vid rekrytering, ett närmare ledarskap, utvecklad synpunktshandling och avvikelserapportering, kompetenshöjande insatser hos medarbetare m.m. I Uppsala kommun och inom omsorgsnämndens verksamheter ska brukares trygghet och säkerhet vara en prioriterad fråga.

Omsorgsnämnden ansvarar för viktiga frågor för Uppsalas medborgare och särskilt för de som berörs av nämndens ansvar. Nämnden ska alltid verka för att uppsatta mål, styrdokument, lagar och konventioner som styr nämnden följs och verkställs. Samtidigt ska nämnden använda sina ekonomiska resurser effektivt och hållbart för att förbättra och utveckla sina verksamheter så att goda, jämlika och jämställda insatser av hög kvalitet kan ges.

Omvärld och förutsättningar

Förändrad befolkningsstruktur

Förbättrade levnadsförhållanden och medicinsk behandling har resulterat i att livslängden i världen ökat kraftigt, vilket är positivt. Antalet äldre ökar både numerärt och i relation till antalet personer i yrkesverksam ålder. Inom de närmaste tio åren kommer såväl antalet som andelen äldre personer att öka kraftigt.

Personer med intellektuella funktionsnedsättningar lever allt längre, vilket leder till nya utmaningar inom omsorgen. Det finns en brist på kunskap om hur man bäst stödjer äldre personer med intellektuella funktionsnedsättningar. Det råder även brist på yrkesutbildad personal inom både äldreomsorg och omsorg om personer med funktionsnedsättning. För att förbättra stödet och kompetensförsörjningen är det viktigt att främja samverkan mellan kommuner, regioner, universitet och

intresseorganisationer. Genom att arbeta tillsammans kan dessa aktörer utveckla bättre metoder och utbildningar för att möta behoven hos den äldre befolkningen med intellektuella funktionsnedsättningar.

Inom bostad med särskild service i socialpsykiatri finns en äldre målgrupp med fysiska funktionsnedsättningar. Dagens boenden saknar idag god tillgänglighet för personer med fysiska funktionsnedsättningar. Kommunen behöver säkerställa att det finns en balans mellan behov och utbud av anpassade bostäder för nämndens målgrupper, särskilt inom området bostad med särskild service och gruppboenden, där nämnden har ett underskott av lägenheter. Det finns därtill ett behov av att skapa en flexibel och dynamisk bebyggd miljö samt bevaka och föra fram tillgänglighetsperspektivet i kommunens lokalförsörjning och planprocesser.

Social hållbarhet och god folkhälsa

För att lösa dagens och framtidens samhällsutmaningar och möta den demografiska utvecklingen finns även ett ökat behov av hälsofrämjande och förebyggande insatser.

De psykiatriska diagnoserna ökar, särskilt neuropsykiatriska diagnoser som ADHD och autism. Ökningen gäller främst lindrig till måttlig psykisk ohälsa och inte svåra psykiatriska tillstånd. Detta har lett till att det är allt fler som söker insatser från kommunen, som därför behöver ställa om till fler öppna insatser som innebär att den enskilde kan få hjälp snabbare. Omsorgsnämnden behöver därtill fortsätta arbeta med att förebygga och hantera en ökad psykisk ohälsa i samverkan med Region Uppsala och övriga sociala nämnder.

En ny socialtjänstlag förväntas antas år 2025. Det innebär bland annat att tidiga insatser kan ges utan behovsprövning och att fler öppna insatser möjliggörs. För att genomföra arbetet i de åtgärder som utredningen föreslår kommer socialtjänsten behöva utveckla nya arbetssätt och metoder. Nämnden behöver än mer än idag göra det känt för berörda kommuninvånare vilket stöd som erbjuds.

En omställning till fler öppna insatser kommer troligen att bidra till ökade kostnader för nämnden på kort sikt. Potential finns dock för mer långsiktiga samhällsekonomiska vinster som en följd av denna omställning. Detta förutsatt att de öppna insatserna kan bidra till att behovet av mer omfattande vård- och omsorgsinsatser kan minska.

För att stärka förutsättningar att prioritera och säkra möjligheter att skapa önskade effekter både för verksamhet och för individen behöver hälsoekonomiska modeller användas inom verksamhet och vid uppstart av nya initiativ. Genom att använda hälsoekonomiska beräkningar kan man säkerställa att resurserna används så att största möjliga nytta ges både för individen och kommunen.

Lagändringar

Utöver att en ny socialtjänstlag förväntas träda i kraft 2025 så påverkar även den föreslagna lagändringen om att personlig assistans ska gå över i statligt huvudmannaskap från den 1 januari 2026. Kostnader för handläggning och administration kommer nämnden att bära under hela 2026 och eventuellt längre, trots att nämnden inte erhåller ersättning för detta.

Kompetensförsörjning och förändrade kompetensbehov

I takt med att det blir allt svårare att säkra den långsiktiga kompetensförsörjningen och att rekrytera och behålla chefer och medarbetare, ökar behovet av att förbättra arbetsvillkoren för att säkerställa en god kvalitet av vård och omsorg. Det finns även en påtaglig risk att kostnader för konsulttjänster och inhyrd personal kommer att öka i framtiden. Behovet av utbildad personal som kan utföra mer kompetenskrävande insatser ökar. Konkurrens mellan olika huvudmän om begränsad kompetensresurs, gör samverkan nödvändig.

Brukare ska vara trygga i att förstå och kunna prata svenska med nämndens medarbetare. Pågående insatser inom området behöver fördjupas, för att säkerställa tillräckliga språkkunskaper i svenska språket bland medarbetare inom vård och omsorg. Genom detta förbättras brukarbemötandet och patientsäkerheten ökar.

Digital transformation för omsorgsnämndens brukare

Digital transformation och innovativa lösningar kan ge stora möjligheter till självständighet, delaktighet och inflytande för personer med funktionsnedsättning. Det kan även ge goda möjligheter till utveckling av de vård- och omsorgsinsatser som erbjuds, så att de stämmer överens med den enskildes behov och önskemål med hänsyn till den enskildes personliga integritet.

Den digitala utvecklingen bidrar till nya sätt att leva, både i arbetet och på fritiden. Människors vardagssysslor och sociala umgänge sker alltmer med hjälp av den digitala tekniken. Tekniken skapar nya mötesplatser och ger en ökad frihet att vara verksam och interagera oberoende av tid och rum. Samtidigt finns risk för ett digitalt utanförskap om inte alternativ finns för de kommuninvånare som inte kan eller aktivt väljer att inte ta del av ny teknik. Att vara digitalt exkluderad ger sämre förutsättningar för att leva ett bra liv.

Personer med funktionsnedsättning kan vara mer sårbara för bedrägeri som är kopplat till digital teknik. Det är därför viktigt att vara medveten om dessa risker för att skydda personer för att möjliggöra att de använder tekniken på ett tryggt och säkert sätt. Det är även viktigt att utbilda äldre för att de ska kunna navigera med tekniken på ett tryggt sätt.

Digital transformation för omsorgsnämndens medarbetare

Det är viktigt att upprätthålla arbetet med utveckling och samordning av verksamhetssystem och processer för att säkerställa en god och säker vård och omsorg. För att minska administrationen behöver nya digitala lösningar för en säkrare, effektivare och förenklad handläggning finnas på plats.

Det behöver skapas förutsättningar för förändrade arbetssätt, bland annat genom att genomföra digitalisering av fler tjänster som leder till en mer resurseffektiv verksamhet med bland annat minskad administration. Medarbetare behöver ha en grundläggande förståelse för digitaliseringens påverkan och en tillräcklig färdighet för att använda digitala verktyg samt en vilja för att kunna ta till sig nya arbetssätt i det egna arbetet. Det är viktigt att satsa på kompetenshöjande insatser för medarbetarna och en aktiv omvärldsbevakning för att upprätthålla den digitala kompetensen. I digitaliseringsarbetet behöver hänsyn tas till helheten och säkerhetsaspekter som

exempelvis informationssäkerhet för att hindra att känslig information hamnar i fel händer.

Det är viktigt att göra transformationen på rätt sätt, med noggrann planering, övervägande av nytta och effekt samt förståelse för komplexiteten i förändringsprocessen. På så sätt kan en framgångsrik transformation för organisationen genomföras.

Förändrat klimat och säkerhetspolitiskt omvärldsläge

I ett snabbt förändrat säkerhetspolitiskt läge behöver nämnden utveckla strukturen rörande kris- och krigsberedskap för hantering av framtida kriser, exempelvis flyktingströmmar, krig och andra allvarliga händelser. Detta innefattar även strukturen för att hantera konsekvenserna av ett förändrat klimat för nämndens målgrupper, inte minst höga temperaturer. Nämnden kan utifrån detta att komma att få ökade kostnader för ett intensifierat krisberedskaps- och klimatanpassningsarbete.

Nämndens målgrupp påverkas också av klimatförändringar, bland annat höga temperaturer. Detta ställer högre krav vid nybyggnation, men även för befintliga byggnader kan behöva åtgärdas och anpassas för att möjliggöra att fysiskt och psykiskt sköra personer ska kunna klara sig under värmeböljor. Nämnden behöver samverka med andra nämnder inom kommunen i frågor som gäller enskildas beredskap och förmåga att hantera olika typer av kriser. Särskilt i frågor som rör nämndens målgrupp och vad som är den enskildes ansvar och vad som är en kommunal uppgift.

Fler värmeböljor är något som förväntas kunna drabba nämndens målgrupper hårdare än befolkningen i sin helhet. Särskilda riskgrupper är fysiskt och/eller psykiskt sköra och ensamboende personer i såväl ordinärt boende som i särskilda boendeformer. Detta ställer högre krav vid nybyggnation, men även befintliga byggnader kan behöva åtgärdas och anpassas för att säkerställa att personer i olika former av utsatthet kan klara sig under värmeböljor.

Välfärdsbrottslighet och otillåten påverkan

Ökningen av organiserad brottslighet och bedrägeri inom omsorgen försvårar arbetet med att hjälpa personer som har ett omsorgsbehov. Välfärdsbrottsligheten omfattar stora belopp och utöver den ekonomiska skadan kan denna brottslighet även medföra ett minskat förtroende för samhället.

Bedrägeri som riktar sig mot äldre personer och personer med funktionsnedsättning ökar, detta kan leda till en minskad tilltro till nämndens medarbetare. En ökad grad av brottslighet i samhället riskerar att medföra en högre grad av otrygghet, inte minst bland särskilt utsatta grupper, såsom personer med funktionsnedsättning. I syfte att öka tryggheten samverkar kommunen med bland annat Polismyndigheten och andra berörda aktörer.

Även otillåten påverkan riktas mot nämndens verksamheter, inte minst inom kommunens myndighetsutövning. Detta kan ta sig i uttryck som såväl mer implicita påverkansförsök som desinformationskampanjer och direkta hot gentemot enskilda medarbetare. Sammantaget riskerar detta att medföra en ökad otrygghet för enskilda medarbetare, såväl i sin yrkesroll som privat

Syftet med nämndens verksamhetsplan och budget

Nämndens verksamhetsplan och budget beskriver hur nämnden ska förverkliga kommunfullmäktiges övergripande styrdokument Mål och budget 2025–2027.

Begrepp som används i verksamhetsplanen

Begrepp	Beskrivning
Fokusmål	Kommunfullmäktiges mål i <i>Mål och budget</i> . Nämnden konkretiserar fokusmålen genom att beskriva åtgärder till uppdragen och vid behov komplettera med grunduppdrag, nämndmål, strategier, åtgärder och indikatorer.
Uppdrag	Uppdrag som ges till nämnden genom kommunfullmäktiges Mål och budget eller genom beslut som fattas under året av kommunfullmäktige och/eller kommunstyrelsen. Till uppdrag från Mål och budget tar nämnden fram åtgärder och vid behov strategier för att beskriva hur nämnden genomför uppdragen.
Grunduppdrag	Nämndens grunduppdrag enligt reglementet. Utvecklingen av grunduppdraget beskrivs med nämndmål med åtgärder och/eller indikatorer.
Nämndmål	Nämnden kan för att bidra till måluppfyllelse konkretisera fokusmålen genom att formulera egna nämndmål med tillhörande strategier och åtgärder. Under fokusmål 1 finns ett kommungemensamt obligatoriskt nämndmål inom arbetsmiljö.
Budget	Nämndens budget utgår från <i>Mål och budget</i> och preciseras i nämndens detaljbudget. Nämnder som har både en systemledarroll och en egenregi redovisar budgeten separat för de båda verksamhetsformerna.
Strategi	Visar nämndens långsiktiga vägval för hur den ska nå sina mål. Nämnden tar i sina strategier även hänsyn till kommunens program och policyer. Nämnden kan i beskrivningen av sina strategier visa vad som behöver göras även bortom 2025–2027 för att sätta in åtgärderna i ett sammanhang.
Åtgärd	Visar vilka initiativ nämnden tar för att förverkliga sina nämndmål och uppdrag. Det kan exempelvis handla om att nämnden gör satsningar, fattar nödvändiga beslut, tillsätter en utredning eller startar en försöksverksamhet. Åtgärder för att öka jämställdheten ska alltid övervägas. För nämnder som har både en systemledarroll och en egenregi behöver det framgå om åtgärden gäller båda verksamhetsformerna eller enbart den ena eller andra.
Förväntad effekt	Konkretiserar en åtgärd och beskriver vad den ska leda till. Underlättar på så sätt uppföljningen av åtgärder.
Styrdokument	Visar om åtgärden finns i, eller kan kopplas till genomförandet av, ett befintligt styrdokument (till exempel program eller handlingsplan).
Indikator	Indikatorer mäter trender, resultat och önskade effekter i när- och omvärld som kommunen behöver förhålla sig till. De ska kunna jämföras över tid och där det är möjligt med andra organisationer och kommuner. De kan användas i styrningen genom att sätta ett målvärde för respektive indikator för planperioden.

Kommunfullmäktiges fokusmål

Fokusmål 1: Uppsala ska säkra en stark ekonomi och värna välfärden

Uppdrag 1. Frigöra tid och resurser till kommunens kärnverksamheter genom att minska den administrativa belastningen och skapa förutsättningar för en effektiv verksamhet.

Nämndens åtgärd	Koppling till styrdokument	Förväntade effekter av åtgärden
Löpande ompröva förvaltningens processer för att säkerställa effektivt resursutnyttjande och innovativa lösningar.		Mer tid och resurser för nämndens kärnverksamheter.

Tabell 1. Nämndens åtgärder till Uppdrag 1. Frigöra tid och resurser till kommunens kärnverksamheter genom att minska den administrativa belastningen och skapa förutsättningar för en effektiv verksamhet.

Uppdrag 2. Utveckla digitala välfärdstjänster för ökad samhällsnytta och ett mer effektivt resursutnyttjande.

Nämndens åtgärd	Koppling till styrdokument	Förväntade effekter av åtgärden
Öka användningen av digital välfärdsteknik i nämndens verksamheter, exempelvis genom automatisering, läkemedelsrobotar, digital tillsyn, handläggarsöd, AI och e-tjänster.	Policy för digital transformation	Mer effektivt resursutnyttjande som frigör tid för brukarnära vård- och omsorgsinsatser. Stärkt integritet, egenmakt och delaktighet bland nämndens brukare. Ökat användande av digitala tjänster bland nämndens brukare.

Tabell 2. Nämndens åtgärder till Uppdrag 2. Utveckla digitala välfärdstjänster för ökad samhällsnytta och ett mer effektivt resursutnyttjande.

Uppdrag 3. Stärka kompetensförsörjningen och säkerställa ett hållbart arbetsliv och hälsofrämjande arbetssätt inom kommunkoncernen.

Nämndens åtgärd	Koppling till styrdokument	Förväntade effekter av åtgärden
Minska behovet av inhyrd legitimerad personal.		En ansvarsfull och hållbar resursanvändning inom kommunens hälso- och sjukvård. Högre grad av kontinuitet och trygghet för den enskilde. Hållbara arbetsvillkor för nämndens medarbetare.
Erbjuda trygga och konkurrenskraftiga anställningsvillkor genom att minska antalet visstidsanställningar.		Hållbara arbetsvillkor för nämndens medarbetare. En attraktiv arbetsgivare.

Nämndens åtgärd	Koppling till styrdokument	Förväntade effekter av åtgärden
Utveckla möjligheterna till verksamhetsförlagd utbildning (VFU) och arbetsplatsförlagt lärande (APL) för att attrahera nya medarbetare.		Hållbara arbetsvillkor för nämndens medarbetare. En attraktiv arbetsgivare.
Säkerställ rätt bemanning av ledsagare och kontaktpersoner.		Trygg och säker vård och omsorg för nämndens brukare.

Tabell 3. Nämndens åtgärder till Uppdrag 3. Stärka kompetensförsörjningen och säkerställa ett hållbart arbetsliv och hälsofrämjande arbetsätt inom kommunkoncernen.

Uppdrag 4. Säkerställa tillräckliga kunskaper i det svenska språket för anställda med behov av det inom förskola, vård och omsorg (OSN, ÄLN, AMN och UBN).

Nämndens åtgärd	Koppling till styrdokument	Förväntade effekter av åtgärden
Arbeta aktivt för språkutvecklande arbetsplatser i samverkan med berörda nämnder, exempelvis genom språkbud, utbildning för språkstödjare och handledare, för att stärka kunskaper i svenska språket.		Trygg och säker vård och omsorg. Snabbare integrering och högre grad av anställningsbarhet för medarbetare med annat modersmål än svenska.

Tabell 4. Nämndens åtgärder till Uppdrag 4. Säkerställa tillräckliga kunskaper i det svenska språket för anställda med behov av det inom förskola, vård och omsorg.

Uppdrag 7. Åstadkomma en omställning mot en effektiv och nära vård med fokus på förebyggande och hälsofrämjande insatser (OSN, ÄLN, KTN, IFN, SCN, UBN, AMN och PBN).

Nämndens åtgärd	Koppling till styrdokument	Förväntade effekter av åtgärden
Fortsatt samverka med berörda nämnder för att tillsammans stärka kommunens del i arbetet med förebyggande och hälsofrämjande insatser och en effektiv och nära vård 2030.		Effektiv och nära vård 2030.
Utveckla arbetet med hälsoekonomiska beräkningar.		Långsiktigt öka den sociala och ekonomiska hållbarheten i den kommunala verksamheten.

Tabell 5. Nämndens åtgärder till Uppdrag 7. Åstadkomma en omställning mot en effektiv och nära vård med fokus på förebyggande och hälsofrämjande insatser.

Uppdrag 8. Skärpa de trygghetsskapande åtgärderna inom hemtjänsten och inom övrig vård och omsorg (ÄLN och OSN).

Nämndens åtgärd	Koppling till styrdokument	Förväntade effekter av åtgärden
Utöka våldsombudens utbildning till att inkludera fler aspekter av personers särskilda utsatthet.	Program mot kvinnofridskränkningar och våld i nära relationer	Ökad kompetens bland nämndens medarbetare i att upptäcka, förhindra och hantera situationer knutna till hot, våld, hedersrelaterat våld och andra övergrepp, liksom våld i nära relation.
Genomföra en översyn av hur uppföljningar och stickprovskontroller kan systematiseras och implementeras.		Ökad kunskap om hur nämndens uppföljningsarbete i högre grad kan ge trygghet och säkerhet för brukarna.
Införa trygghetsskapande teknik som ger brukarna möjlighet att kunna se vem som kommer för att utföra insatsen i hemmet.		Ökad trygghet hos brukare med hemtjänstinsatser och deras anhöriga.

Tabell 6. Nämndens åtgärder till Uppdrag 8. Skärpa de trygghetsskapande åtgärderna inom hemtjänsten och inom övrig vård och omsorg.

Uppdrag 9. Säkerställa hög livskvalitet och förutsättningar till att åldras på egna villkor genom att främja fysisk, social och digital inkludering (ÄLN, OSN, KTN, IFN och GSN).

Nämndens åtgärd	Koppling till styrdokument	Förväntade effekter av åtgärden
Inom ramen för nämndens öppna insatser och biståndsbedömda insatser stärka den äldres egenmakt och motverka ofrivillig ensamhet och isolering.	Program för äldrevänlig kommun och tillhörande handlingsplan Program för full delaktighet för personer med funktionsnedsättning och tillhörande handlingsplan	Stärkt egenmakt, minskad isolering och ökad inkludering bland äldre personer med funktionsnedsättning.

Tabell 7. Nämndens åtgärder till Uppdrag 9. Säkerställa hög livskvalitet och förutsättningar till att åldras på egna villkor genom att främja fysisk, social och digital inkludering.

Uppdrag 10. Öka samnyttjandet av kommunens lokaler och anläggningar och tillgängliggöra lokalerna för andra verksamheter när de inte nyttjas (KS, UBN, IFN, KTN, ÄLN, OSN, AMN, Skolfastigheter, Uppsala arenor och fastigheter).

Nämndens åtgärd	Koppling till styrdokument	Förväntade effekter av åtgärden
I samverkan med kommunstyrelsen och övriga berörda öka samutnyttjandet av kommunens lokaler och anläggningar.	Överenskommelse och handlingsplan mellan Uppsalas föreningsliv och Uppsala kommun	En mer effektiv användning av kommunens lokaler och anläggningar.

Tabell 8. Nämndens åtgärder till Uppdrag 10. Öka samnyttjandet av kommunens lokaler och anläggningar och tillgängliggöra lokalerna för andra verksamheter när de inte nyttjas.

Uppdrag 11. Öka valdeltagandet i områden och grupper med lågt valdeltagande samt utveckla samverkan kring att genomföra val i Uppsala kommun (KS, VLN, ÄLN, OSN, UBN, AMN, KTN, GSN, IFN, ÖFN, Uppsala arenor och fastigheter, Skolfastigheter, Uppsala parkering och Uppsala konsert och kongress).

Nämndens åtgärd	Koppling till styrdokument	Förväntade effekter av åtgärden
I samverkan med kommunstyrelsen identifiera och genomföra insatser för att öka valdeltagandet.	Handlingsplan för att främja mänskliga rättigheter och motverka diskriminering och rasism i Uppsala kommun	En mer effektiv användning av kommunens lokaler och anläggningar.

Tabell 9. Nämndens åtgärder till Uppdrag 11. Öka valdeltagandet i områden och grupper med lågt valdeltagande samt utveckla samverkan kring att genomföra val i Uppsala kommun.

Nämndens grunduppdrag

Omsorgsnämndens grunduppdrag beskrivs i kommunens reglemente. Att grunduppdraget utförs enligt lagstiftningens intentioner och säkrar en god och trygg vård och omsorg är en förutsättning för att fokusmålet Uppsala ska säkra en stark ekonomi och värna välfärden ska kunna uppnås. Nämndens arbete och insatser för personer med funktionsnedsättning ska möjliggöra goda levnadsvillkor och stärka individens oberoende, inflytande och delaktighet.

Nämndmål N1.1. Kommunkoncernen ska ha en hållbar och hälsofrämjande arbetsmiljö.

Kommunens systematiska arbetsmiljöarbete ska i första hand vara förebyggande och hälsofrämjande. Väl fungerande systematik, rutiner och den löpande dialogen mellan chef och medarbetare skapar förutsättningar för kommunen som arbetsgivare att

säkerställa en god organisatorisk, social och fysisk arbetsmiljö. Alla medarbetare har därtill ett individuellt ansvar att aktivt bidra till en god arbetsmiljö.

Samtliga nämnder, styrelser, förvaltningar och bolag ska regelbundet följa upp arbetsmiljön och det systematiska arbetsmiljöarbetet i den egna verksamheten samt säkerställa att en returnering av arbetsmiljöuppgifter kan hanteras på ett bra sätt.

Som arbetsgivarnämnd har kommunstyrelsen en särskild tillsynsplikt för kommunens arbetsmiljö och följer därför upp hur nämnderna tillämpar det systematiska arbetsmiljöarbetet. Dessutom kommer kommunstyrelsen under planperioden särskilt följa upp och analysera de arbetsmiljörelaterade nyckeltalen hållbart medarbetarengagemang, sjukfrånvaro och upprepad kortidssjukfrånvaro samt tillbud och arbetsskador på kommunövergripande nivå.

Nämndens åtgärd	Koppling till styrdokument	Förväntade effekter av åtgärden
Arbeta för en ökad frisknärvaro, samt nå målet på max 6 % sjukfrånvaro.		Hållbara arbetsvillkor för nämndens medarbetare. En attraktiv arbetsgivare

Tabell 10. Nämndens åtgärder till Nämndmål N1.1. Kommunkoncernen ska ha en hållbar och hälsofrämjande arbetsmiljö.

Indikatorer

Indikator	2022	2023	2024	Mål	Jämförvärde	Källa
Brukarbedömning daglig verksamhet LSS - Brukaren får bestämma om saker som är viktiga, andel (%)				Öka		Kolada
						Kvinnor
						Män
						Totalt egen regi
						Totalt externa utförare
Andel personer som deltagit vid upprättande/förändring av sin genomförandeplan				Öka		Kolada
						Kvinnor
						Män
Andel synpunkter som hanterats (mottagen, bedömd, återkopplad och avslutad) inom tidsfrist				Öka		Egen uppföljning
Antal SoL-avvikelser				-		Egen uppföljning
						Egen regi
						Extern regi
Antal HSL-avvikelser				-		Egen uppföljning
						Egen regi
						Extern regi
Antal lex Sarah				-		Egen uppföljning
						Egen regi
						Extern regi
Antal lex Sarah, allvarliga, anmälda till IVO				-		Egen uppföljning
						Egen regi
						Extern regi
Antal lex Maria, anmälda till IVO				-		Egen uppföljning

Indikator	2022	2023	2024	Mål	Jämförvärde	Källa
Egen regi						
Extern regi						
Sjukfrånvaro %				Minska		Egen uppföljning
Kvinnor						
Män						
Korttidsfrånvaro % bland nämndens medarbetare (jan-okt)	4,21	3,45		Minska		Egen uppföljning
Kvinnor	4,37	3,58				
Män	3,85	3,15				
Långtidsfrånvaro % bland nämndens medarbetare (jan-okt)	4,16	4,17		Minska		Egen uppföljning
Kvinnor	4,73	4,81				
Män	2,78	2,7				
Andel (%) av medarbetarna som har många (6 eller fler) frånvarotillfällen under de senaste 12 månaderna				Minska		Egen uppföljning
Kvinnor						
Män						
Andel (%) inhyrd personal av legitimerad grundbemanning (årsarbetare)	15	16		Minska		Egen uppföljning
Tillsvidareanställda månadsavlönade, andel (%)				-		Egen uppföljning
Kvinnor						
Män						
Heltidsanställda månadsavlönade, andel (%)				Öka		Egen uppföljning
Kvinnor						
Män						
Visstidsanställda timavlönade, andel (%)				Öka		Egen uppföljning
Kvinnor						
Män						
Heltidsarbetande månadsavlönade, andel (%)				Öka		Egen uppföljning
Kvinnor						
Män						
Kvinnors medianlön som andel av mäns medianlön				100%		Egen uppföljning
Andel (%) anställda som är kvinnor				-		Egen uppföljning
Andel (%) kvinnor av samtliga chefer				-		Egen uppföljning
Antal robotiserade processer				Öka		Egen uppföljning
Antal e-tjänster på kommunens e-tjänsteplattform				Öka		Egen uppföljning

Tabell 11. Nämndens indikatorer till Fokusmål 1.

Fokusmål 2: Uppsala ska ha ett välmående näringsliv och skapa fler jobb

Uppdrag 12. Förenkla företagets vardag genom att utveckla en nytänkande, effektiv och rättssäker företagservice med hög kvalitet.

Nämndens åtgärd	Koppling till styrdokument	Förväntade effekter av åtgärden
Fortsätta ha löpande dialog och samverkan med nämndens externa leverantörer.	Näringslivsprogram och tillhörande handlingsplan	Stärkt attraktivitet hos nämnden som samverkanspart gentemot externa leverantörer. Högre grad av tillit och gott samarbetsklimat mellan parterna.

Tabell 12. Nämndens åtgärder till Uppdrag 12. Förenkla företagets vardag genom att utveckla en nytänkande, effektiv och rättssäker företagservice med hög kvalitet.

Uppdrag 15. Utveckla arbetet för att fler elever ska välja yrkesinriktade utbildningar (UBN, KS, AMN, OSN, ÄLN och KTN).

Nämndens åtgärd	Koppling till styrdokument	Förväntade effekter av åtgärden
I samverkan med andra berörda nämnder (bl.a. utbildningsnämnden och arbetsmarknadsnämnden) utveckla arbetet för att fler elever ska välja yrkesinriktade utbildningar.		Stärkta förutsättningar för att nämnden på längre sikt ska kunna rekrytera kompetent personal och klara kompetensförsörjningen.

Tabell 13. Nämndens åtgärder till uppdrag: 15. Utveckla arbetet för att fler elever ska välja yrkesinriktade utbildningar

Uppdrag 16. Stärka Uppsalas position som internationell aktör och driva utveckling i och tillsammans med omvärlden.

Nämndens åtgärd	Koppling till styrdokument	Förväntade effekter av åtgärden
Fortsätta att utveckla samverkan med brukare, civilsamhället och övriga berörda parter genom kontinuerlig dialog, uppföljning och omvärldsbevakning.	Överenskommelse och handlingsplan mellan Uppsalas föreningsliv och Uppsala kommun	Stärkt delaktighet, egenmakt och inflytande för parterna.

Tabell 14. Nämndens åtgärder till Uppdrag 16. Stärka Uppsalas position som internationell aktör och driva utveckling i och tillsammans med omvärlden.

Fokusmål 3: Uppsala ska leda klimatomställningen

Uppdrag 27. Öka takten i klimatomställningen för att minska växthusgasutsläppen och nå målet om ett klimatneutralt Uppsala 2030 och klimatpositivt Uppsala senast 2050.

Nämndens åtgärd	Koppling till styrdokument	Förväntade effekter av åtgärden
Öka andelen fossilbränsle fria transporter inom nämndens egna verksamheter och upphandlad verksamhet.	Miljö- och klimatprogram och tillhörande handlingsplan	Fossilbränslefrihet inom nämndens verksamheter inklusive externa leverantörer.
Minska klimatpåverkan och öka den ekologiska andelen av livsmedel inköpta av verksamheter finansierade av Uppsala kommun.	Miljö- och klimatprogram och tillhörande handlingsplan	Ökad andel ekologiska livsmedel och minskad klimatpåverkan av livsmedel inom nämndens verksamheter inklusive externa leverantörer.
Identifiera och genomföra pilotprojekt inom ramen för nämndens egen regi, med sikte på ett klimatneutralt Uppsala 2030.	Miljö- och klimatprogram och tillhörande handlingsplan	Ökad takt i nämndens klimatomställning till 2030.
Öka andelen återvunnen och förnybar plast i nya varor med plastinnehåll inom nämndens egna verksamheter och upphandlad verksamhet.	Miljö- och klimatprogram och tillhörande handlingsplan	Minskad användning av plastprodukter gjord av fossil råvara inom nämndens verksamheter inklusive externa leverantörer.

Tabell 15. Nämndens åtgärder till Uppdrag 27. Öka takten i klimatomställningen för att minska växthusgasutsläppen och nå målet om ett klimatneutralt Uppsala 2030 och klimatpositivt Uppsala senast 2050.

Uppdrag 28. Utveckla det systematiska arbetet för att anpassa Uppsala till ett förändrat klimat (KS, AMN, GSN, IFN, KTN, MHN, OSN, PBN, RÄN, SCN, UBN, ÄLN, Uppsala arenor och fastigheter, Skolfastigheter, Uppsala parkering, Uppsala vatten och avfall och Uppsalahem).

Nämndens åtgärd	Koppling till styrdokument	Förväntade effekter av åtgärden
Inom ramen för nämndens kontinuitetsplanering och krisberedskap säkerställa förebyggande hantering av konsekvenser av ett förändrat klimat, i form av exempelvis extremväder.	Miljö- och klimatprogram och tillhörande handlingsplan	Högre grad av beredskap för de konsekvenser som klimatförändringarna kan innebära för nämndens målgrupper.

Tabell 16. Nämndens åtgärder till uppdrag 28. Utveckla det systematiska arbetet för att anpassa Uppsala till ett förändrat klimat [Namn på uppdrag].

Nämndens grunduppdrag

Omsorgsnämnden ansvarar för omsorg, service och viss sysselsättning inom socialpsykiatri och verksamheter enligt lag om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) oavsett ålder. Nämndens grunduppdrag måste kunna fungera även i tider av kris, såsom extrema väderhändelser som värmeböljor och översvämningar till följd av ett förändrat klimat. Inom ramen för fokusmålet arbetar därför nämnden med att klimatanpassa sina verksamheter för att säkerställa liv och hälsa för nämndens brukare i tider av kris.

Inom ramen för sitt grunduppdrag ska omsorgsnämnden även bidra till att kommunen når målet om ett klimatneutralt Uppsala 2030. Nämnden arbetar med att identifiera och genomföra effektiva åtgärder som kan ge så stort genomslag som möjligt, såväl inom nämndens egna verksamheter som upphandlad verksamhet. Nyckelområden

som identifierats att arbeta med inkluderar fossilbränslefrihet i transporter, minskad klimatpåverkan av livsmedel samt minskad förbrukning av fossila plastprodukter. Pilotprojekt inom egen region kan bidra till att identifiera nya utvecklingsområden och åtgärder för att snabba på takten i nämndens klimatomställning till 2030.

Indikatorer

Indikator	2022	2023	2024	Mål	Jämförvärde	Källa
Andel förnybart drivmedel av totala mängden drivmedel i nämndens fordon (jan-nov)	91	94	-	100	-	Egen uppföljning
Andel % ekologisk mat i nämndens egna verksamheter (jan-nov)	48	43	-	100	-	Egen uppföljning
Andel % inköp av engångsplast i nämndens verksamheter som består av återvunnen eller förnybar plast	-	8	-	Öka	-	Egen uppföljning
Klimatpåverkan av inköpta livsmedel, CO2ekvivalenter per kilo inköpt livsmedel	1,54	1,57	-	1,25	-	Egen uppföljning

Tabell 17. Nämndens indikatorer till Fokusmål 3.

Fokusmål 4: Uppsala ska bli tryggare med jämlika livsvillkor

Uppdrag 34. Utveckla kommunens förmåga att förebygga och bekämpa ungdomsbrottslighet och kriminalitet.

Nämndens åtgärd	Koppling till styrdokument	Förväntade effekter av åtgärden
Stärka funktionsrättsperspektivet i det brottsförebyggande arbete i samverkan med övriga kommunala aktörer och polisen.	Program för trygghet, säkerhet och brottsförebyggande arbete Samverkansöverenskommelse med polisen med tillhörande åtgärdsplan	Ökad trygghet och säkerhet för personer med funktionsnedsättning.

Tabell 18. Nämndens åtgärder till uppdrag 34. Utveckla kommunens förmåga att förebygga och bekämpa ungdomsbrottslighet och kriminalitet.

Uppdrag 35. Förhindra att välfärden missbrukas genom att motverka alla former av arbetslivskriminalitet i kommunens verksamheter och hos de leverantörer som anlitas av kommunen.

Nämndens åtgärd	Koppling till styrdokument	Förväntade effekter av åtgärden
Samverka för att motverka och upptäcka leverantörer som bryter mot lagen och medvetet försöker missbruka välfärdssystemet för ekonomisk vinning, exempelvis genom stickprovskontroller och andra uppföljningsinsatser.	Handlingsplan mot välfärdsbrott	Ökad rättssäkerhet och avtalstrohet. Minskad risk för skada för brukaren, samt för ekonomisk skada och förtroendeskada för nämnden. Ökad kvalitet för brukarna.

Tabell 19. Nämndens åtgärder till uppdrag 35. Förhindra att välfärden missbrukas genom att motverka alla former av arbetslivskriminalitet i kommunens verksamheter och hos de leverantörer som anlitas av kommunen.

Uppdrag 36. Förebygg och bryt segregationen och stärk den sociala sammanhållningen (KS, AMN, GSN, IFN, KTN, OSN, PBN, SCN, UBN, ÄLN, Uppsalahem, Skolfastigheter, Uppsala arenor och fastigheter och Uppsala bostadsförmedling).

Nämndens åtgärd	Koppling till styrdokument	Förväntade effekter av åtgärden
Identifiera effektiva insatser för att främja jämlika livsvillkor samt förebygga och bryta segregation bland nämndens målgrupper.	Handlingsplan för att främja mänskliga rättigheter och motverka diskriminering och rasism i Uppsala kommun	Ökad trygghet och säkerhet.

Tabell 20. Nämndens åtgärder till uppdrag 36. Förebygg och bryt segregationen och stärk den sociala sammanhållningen

Uppdrag 38. Påskynda integrationen för en snabbare etablering av nyanlända.

Nämndens åtgärd	Koppling till styrdokument	Förväntade effekter av åtgärden
I samverkan med andra berörda nämnder utveckla möjligheterna för nyanlända att etablera sig i arbetslivet, genom exempelvis praktik, språkinsatser och differentierade yrkesroller.		Fler kan bli självförsörjande och bli inkluderade i samhället. Kommunen kan i högre grad möta vård- och omsorgsbehovet med utbildad vård- och omsorgspersonal.

Tabell 21. Nämndens åtgärder till uppdrag 38. Påskynda integrationen för en snabbare etablering av nyanlända.

Uppdrag 40. Utred hur ansvaret för barn och ungas fria tid ska organiseras inom kommunen för att öka tillgången till och nyttjandet av fritidsaktiviteter (KS, KTN, IFN, UBN, SCN, AMN, OSN, Uppsala arenor och fastigheter och Skolfastigheter).

Nämndens åtgärd	Koppling till styrdokument	Förväntade effekter av åtgärden
I samverkan med kommunstyrelsen och övriga berörda utreda hur ansvaret för barn och ungas fria tid ska organiseras inom kommunen för att öka tillgången till och nyttjandet av fritidsaktiviteter.		Ökad tillgång till och nyttjande av fritidsaktiviteter bland barn och unga med funktionsnedsättning.

Tabell 22. Nämndens åtgärder till uppdrag 38. Påskynda integrationen för en snabbare etablering av nyanlända.

Uppdrag 41. Kartlägga och utreda hur kommunen tillhandahåller och finansierar lokaler för olika delar av föreningslivet (KS, KTN, IFN, UBN, ÄLN, OSN och Uppsala arenor och fastigheter).

Nämndens åtgärd	Koppling till styrdokument	Förväntade effekter av åtgärden
I samverkan med kommunstyrelsen och övriga berörda kartlägga hur kommunen tillhandahåller och finansierar lokaler för olika delar av föreningslivet.		Ökad tillgång till lokaler för föreningar som vänder sig till nämndens målgrupper. Högre grad av likvärdighet i föreningars tillgång till lokaler som tillhandahålls/finansieras av nämnden.

Tabell 23. Nämndens åtgärder till uppdrag 41. Kartlägga och utreda hur kommunen tillhandahåller och finansierar lokaler för olika delar av föreningslivet

Uppdrag 42. Förbättra styrning och kontroll av bidrag till föreningar och det fria kulturlivet (KS, KTN, AMN, IFN, SCN, ÄLN och OSN).

Nämndens åtgärd	Koppling till styrdokument	Förväntade effekter av åtgärden
Förebygga felaktigheter och motverka brottslighet i samband med utbetalning av föreningsbidrag och annan ekonomisk ersättning till civilsamhället, genom att säkerställa ändamålsenliga rutiner och former för samverkan samt genom att genomföra tillräcklig uppföljning och kontroll.	Handlingsplan mot välfärdsbrott	Minskad risk för brottslighet och felaktiga utbetalningar. Minskad risk för förtroendeskada för nämnden.

Tabell 24. Nämndens åtgärder till uppdrag 42. Förbättra styrning och kontroll av bidrag till föreningar och det fria kulturlivet.

Uppdrag 43. Stärka arbetet med att främja psykisk hälsa och förebygga och hantera ökad psykisk ohälsa.

Nämndens åtgärd	Koppling till styrdokument	Förväntade effekter av åtgärden
Genom öppna insatser och i samverkan med civilsamhället och övriga sociala nämnder förebygga och motverka symtom till psykisk ohälsa bland äldre/personer med funktionsnedsättning, såsom ofrivillig ensamhet, missbruk, våld, och suicid.	Program för full delaktighet för personer med funktionsnedsättning och tillhörande handlingsplan	Stärkt folkhälsa och minskad ofrivillig ensamhet och isolering bland nämndens målgrupper. Minskar och skjuter upp behovet av mer omfattande vård- och omsorgsinsatser.
Stärka arbetet med kost och näringslära i brukarens vardag och utveckla		Förbättrad hälsa och minskad andel brukare med övervikt.

Nämndens åtgärd	Koppling till styrdokument	Förväntade effekter av åtgärden
utbildningsinsatserna för nämndens medarbetare inom området.		

Tabell 25. Nämndens åtgärder till Uppdrag 43. Stärka arbetet med att främja psykisk hälsa och förebygga och hantera ökad psykisk ohälsa.

Uppdrag 46. Utveckla kommunens krisberedskap och det civila försvaret i syfte att stärka samhällets motståndskraft.

Nämndens åtgärd	Koppling till styrdokument	Förväntade effekter av åtgärden
Utveckla arbetet med kris- och krigsberedskap för stärkt motståndskraft inom nämndens verksamheter.	Program för krisberedskap och civilt försvar 2024–2027	Ökad förmåga för nämnden att fullgöra sitt grunduppdrag vid samhällsstörningar.

Tabell 26. Nämndens åtgärder till uppdrag 46. Utveckla kommunens krisberedskap och det civila försvaret i syfte att stärka samhällets motståndskraft.

Nämndens grunduppdrag

För att grunduppdraget ska kunna utföras enligt lagstiftningens intentioner och säkra en god och trygg vård och omsorg kan tidiga insatser och förebyggande arbete bidra till att minska behoven av mer omfattande vård- och omsorgsinsatser. Genom detta stärks även möjligheterna för trygga och jämlika livsvillkor.

Ett tryggt Uppsala med jämlika livsvillkor för alla kommuninvånare förutsätter tidiga insatser och ett förebyggande arbete med särskilt fokus på funktionsrättsperspektivet. Det brottsförebyggande arbetet och arbetet mot välfärdsbrottslighet behöver prioriteras för att öka tryggheten och stärka rättssäkerheten för personer med funktionsnedsättning.

Mycket av det förebyggande arbetet förutsätter en god samverkan med berörda parter för att jämlika livsvillkor ska kunna uppnås. Civilsamhället utgör i detta en särskilt viktig resurs och komplement till kommunen. Samverkan och dialog medcivilsamhället behöver därför fortsätta utvecklas. Även samverkan med kommunala nämnder, Region Uppsala samt andra berörda samverkansparter är av särskild vikt för att nå fokusmålet om ett tryggt Uppsala med jämlika livsvillkor.

Omsorgsnämndens insatser ska utgå från ett synsätt med individen i centrum. Vården och omsorgen ska jämlikt och jämställt möta invånarnas behov. Äldrenämnden ska därför ha en verksamhet där kvinnor och män har lika rättigheter samt ges lika villkor och möjligheter att själva forma sina liv och bidra till samhällets utveckling. Nämndens resurser ska därför fördelas jämställt.

Budget 2025

Beslutad budgetram 2025 för omsorgsnämnden är 2 135 miljoner kronor (2 076 mnkr 2024) vilket innebär en ökad budgetram på 58,7 miljoner kronor *netto* (+ 2,8 %) mot föregående år inklusive volym-, pris- och lönekomensation, riktade nivåpåverkande beslut, resultatförstärkande åtgärder och tidsbegränsade satsningar.

Riktade resultatförstärkande åtgärder omfattar totalt 8 miljoner kronor för nästa år, exklusive LSS verksamhet, varav den enskilt största åtgärden i budget är reducering av kostnader för fordon och transporter på 3 miljoner kronor.

Riktade *nivåpåverkande* beslut omfattar totalt 42,5 miljoner kronor för 2025 och innefattar bland annat medel för förväntad volymökning inom LSS området med 34,3 miljoner kronor.

Utöver budgetramen har nämnden även för 2025 möjlighet att nyttja del av statsbidrag, *Säkerställa en god vård och omsorg av äldre personer*. Detta statsbidrag har funnits ett antal år till nästan identiskt belopp och delas mellan äldrenämnden och omsorgsnämnden då bidraget riktas till äldre personer.

En osäkerhetsfaktor som även gäller årets budget är att vissa statliga bidrag såsom Nära vårdmedel, som är medel som delas mellan Regionen och Uppsala läns kommuner, inte är beslutade per kommun än varför försiktighet tillämpas för denna förväntade intäkt i budget.

Fördelning av budgetramen totalt mellan nämndens olika verksamheter framgår enligt nedan:

Verksamhet	Budget 2025	Budget 2024	Ökning i %
Politisk verksamhet	2 646	2 615	1,2%
Öppna och tidiga insatser	48 003	36 564	31,3%
Ordinärt boende	199 487	199 982	-0,2%
Boenden (SoL)	244 272	252 161	-3,1%
LSS verksamhet	1 596 117	1 585 054	0,7%
Färdtjänst	44 564	0	-
Totalsumma	2 135 089	2 076 376	2,8%

Tabell 27. Budgetram 2024 och 2025 per verksamhet för omsorgsnämnden

Kolumnerna i tabellen ovan visar budgetramar för 2024 och 2025 per verksamhet samt procentuell förändring mot budgetramar 2024. Som framgår av tabellen ökar budgetramen relativt mycket för öppna och tidiga insatser. Väsentlig förklaring till denna markanta ökning är att medel flyttats mellan särskilt boende till öppna och tidiga insatser om totalt 11 miljoner kronor, så kallad teknisk justering. Detta då öppna och tidiga insatser har prognosticerat underskott för 2024.

Nedan följer nämndens driftbudget för 2025 utifrån de större posterna i resultaträkningen.

Nämndens driftbudget

Belopp i miljoner kronor	Budget 2025	Budget 2024	Prognos 2024
Taxor och avgifter	21	18	19
Hysesintäkter	62	51	61
Statsbidrag	26	22	34
Försäljning verksamhet	30	33	36
Övriga intäkter	134	129	131
Summa intäkter	273	253	281
Lämnade bidrag	-126	-114	-122
Köp av huvudverksamhet	-734	-754	-745
Kostnader för arbetskraft	-1 143	-1 063	-1 058
Lokal- och fastighetskostnader	-152	-150	-151
Material	-36	-35	-34
Övriga kostnader	-216	-212	-224
Avskrivningar	-1	-1	-1
Summa kostnader	-2 408	-2 329	-2 335
Finansiella intäkter	0	0	0
Finansiella kostnader	0	0	0
Summa nettokostnader	-2 135	-2 076	-2 054
Kommunbidrag fördelat per verksamhet			
Politisk verksamhet	3	3	3
Vård och omsorgsverksamhet	2 132	2 074	2 074
Summa kommunbidrag	2 135	2 076	2 076
Resultat	0,0	0,0	22

Tabell 28. Nämndens driftbudget.

Nämndens investeringar

Belopp i miljoner kronor	Budget 2025	Plan 2026	Plan 2027	Plan 2028	Plan 2029
Pågående					
Nya objekt	8	8	7	7	6
Summa	8	8	7	7	6

Tabell 29. Nämndens investeringar.

Bilaga 1 Styrdokument

I denna bilaga finns en sammanställning av de politiskt beslutade planer och program som innehåller mål eller åtgärder riktade till omsorgsnämnden.

Avfallsplan – program för ett cirkulärt Uppsala utan avfall och tillhörande handlingsplan

Bostad för alla - program för bostadsförsörjningen och tillhörande handlingsplan

Elitidrottsprogram

Energiprogram 2050

Handlingsplan för att främja mänskliga rättigheter och motverka diskriminering och rasism i Uppsala kommun

Handlingsplan för Gottsundaområdet 2021–2030

Handlingsplan för trafikbuller

Handlingsplan för VA-utbyggnad 2020–2030

Handlingsplan för ökad trygghet i Gränby, Kvarngärdet och Löten 2024–2030

Idrottspolitiskt program och tillhörande handlingsplan

Kulturpolitiskt program och tillhörande handlingsplan

Landsbygdsprogram och tillhörande handlingsplan

Miljö- och klimatprogram och tillhörande handlingsplan

Näringslivsprogram och tillhörande handlingsplan

Program för full delaktighet för personer med funktionsnedsättning och tillhörande handlingsplan

Program för krisberedskap och civilt försvar 2024–2027

Program för mobilitet och trafik och tillhörande handlingsplan

Program för trygghet, säkerhet och brottsförebyggande arbete

Program för äldrevänlig kommun och tillhörande handlingsplan

Program mot kvinnofridskränkningar och våld i nära relationer

Samverkansöverenskommelse med polisen med tillhörande åtgärdsplan

Handlingsplan mot välfärdsbrott

Åtgärdsprogram för kvävedioxid och tillhörande handlingsplan för luftkvalitet 2022–2027

Vattenprogram för Uppsala kommun med tillhörande handlingsplan

Bilaga 2 Uppföljningsplan

Inledning

Nämndens uppföljningsplan beskriver vad nämnden planerar följa upp under året och på vilket sätt det sker. Nämnden kan komma att följa upp ytterligare områden vid behov.

Nämndens uppföljning

Uppföljning av verksamhetsplan

Nämnden följer upp verksamhetsplanen vid tre tillfällen under året i enlighet med de kommungemensamma riktlinjerna.

Per april görs en förenklad delårsuppföljning. Vid delårsuppföljning per augusti och vid årsbokslut bedömer nämnden i vilken mån den bidragit till att förverkliga kommunfullmäktiges fokusråd och uppdrag samt nämndens egna mål och grunduppdrag.

Delårsuppföljningarna hanteras som beslutsärenden i nämnden i maj, september och årsbokslut i februari.

Uppföljning av ekonomi

Nämnden följer upp det ekonomiska resultatet kontinuerligt under året och redovisar månadsbokslut. Det innebär att nämnden kontinuerligt jämför det ackumulerade resultatet med en periodiserad budget. Vid månadsbokslut ges en indikation på avvikelse till helårsprognosen.

En helårsprognos fastställs vid delårsbokslut i mars och augusti.

Månadsboksluten redovisas som informationsärenden. Delårsboksluten hanteras som beslutsärenden i nämnden i maj, september och helårsbokslut i februari.

Uppföljning av internkontrollplan

Nämnden upprättar årligen en internkontrollplan. I planen följs kontrollmoment som ska säkra ordning och reda i förvaltningens processer och rutiner. Kontrollmomenten rapporteras med den periodicitet som fastställs i planen.

Avtals- och uppdragsuppföljning

Nämnden har som huvudman rätt till insyn i hur utförare utför sitt, av kommunen, fastställda uppdrag. Vidare har även allmänheten rätt till insyn i hur verksamheten utförs (Kommunallagen, 1991:900; Socialtjänstlagen, 2001:453). Avtalsuppföljning är ett verktyg för att säkerställa att leverantörer inom nämndens verksamhetsområde utför sitt uppdrag i enlighet med de avtal som tecknats mellan leverantören och kommunen.

Uppföljningen är även till för att säkerställa att offentligt finansierade verksamheter använder tilldelade medel på ett korrekt sätt. Detaljerad planeringen av hur och hur

ofta uppföljningar sker baseras på en bedömning av riskerna kopplade till avtalens värde och komplexitet. Den tar även hänsyn till synpunkter och avvikelser samt tidigare genomförda uppföljningar. Uppföljningen sker genom planerade uppföljningar av alla utförare kontinuerligt under avtalstiden. Utöver de planerade uppföljningarna utförs också händelsestyrda och oanmälda uppföljningar, vilka initieras vid indikationer på eventuella brister och mer akuta missförhållanden. Oanmälda uppföljningar sker även för att följa upp exempelvis krav på rättelse från en tidigare uppföljning.

Nämnden informeras om genomförda avtals- och uppdragsuppföljningar två gånger per år. I juni redovisas resultatet av de uppföljningar som hunnit genomföras. Redovisningen innehåller information om genomförda uppföljningar och avvikelser. I samband med årsbokslut redovisas en sammanställning, resultat och analys av genomförda avtals- och uppdragsuppföljningar. Utifrån resultatet av analysen föreslås fokusområde för kommande års uppföljningar.

Händelsestyrd återrapportering av uppföljningsresultat hanteras i särskild ordning beroende på ärendets allvarlighetsgrad.

Individuppföljning

Individuppföljning genomförs inom nämndens myndighetsavdelning och syftar till att följa upp och säkerställa att varje brukare får den beviljade insatsen och att insatsen som ges är av god kvalitet. Resultaten redovisas inte för nämnden utan används i det löpande kvalitetsarbetet.

Hälso- och sjukvård

Nämnden ansvarar för att följa upp att hälso- och sjukvårdsinsatser bedrivs patientsäkert och evidensbaserat inom nämndens ansvarsområde.

Den årliga patientsäkerhetsberättelsen utgör en del av uppföljningen inom området. Den beskriver hur verksamheten har arbetat för att identifiera, analysera och minska riskerna inom egen regi. Nämnden fastställer patientsäkerhetsberättelsen genom beslut senast 1 mars varje år.

Uppföljning av program

Program för full delaktighet för personer med funktionsnedsättning

Omsorgsnämnden ansvarar för att ta fram förslag på ändringar för kommunens program för full delaktighet för personer med funktionsnedsättning och dess handlingsplan. Program och handlingsplan fastställs av kommunfullmäktige.

Programansvarig tjänsteperson ansvarar för att sammanställa uppföljningen av programmet och åtgärderna i handlingsplanen samt aktualitetsbedöma programmet. Nämnden ansvarar för att lämna uppföljningsresultat och aktualitetsbedömning till kommunledningskontoret för fortsatt hantering i kommunfullmäktige.

Uppföljning av insatser från civilsamhället

Nämnden ska i enlighet med den lokala överenskommelsen mellan Uppsala kommun och föreningslivet föra dialog och samverka med det civila samhället. Syftet är att synliggöra och stärka ideella organisationers självständighet och oberoende samt utveckla möjligheter för ideella organisationer att utgöra en viktig aktör inom nämndens intresseområde.

Idéburet offentligt partnerskap (IOP)

Gemensam uppföljning med de föreningar som nämnden ingått IOP med sker 2 gånger per år. Vid dialogmöten diskuteras utförandet av tjänsten, de ekonomiska förutsättningarna och utvecklingsfrågor.

Föreningsbidrag

Nämnden beslutar årligen om fördelningen av föreningsbidrag, inom ramen för de medel som fastställts i Mål och budget. Föreningsbidragen ses som ett medel att stimulera föreningar till aktiviteter som kompletterar nämndens uppgifter och syften. Uppföljning av föreningarna sker i samband med ansökan och/eller nyansökan om bidrag.

Översikt uppföljning

Utöver ovan redovisade områden har nämnden identifierat områden som behöver följas särskilt. Av tabell 30 nedan framgår dessa områden, liksom när övrig uppföljning redovisas för nämnden.

Uppföljning	Månad	Typ av ärende	Kommentar
Avtals- och uppdragsuppföljningar	Februari, Juni	Se kommentar	Sammanställning och analys av avtals- och uppdragsuppföljningar redovisas i samband med årsbokslut. I juni redovisas genom ett informationsärende fokusområden och vilka avtal- och uppdragsuppföljningar som planeras under året och resultatet av de som hunnit genomföras.
Brukarundersökningar	Februari	Informationsärende	Förvaltningen gör en analys av resultatet vilken redovisas för nämnden.
Ej verkställda beslut	Mars, juni, september	Beslutsärende	
Ekonomiskt delårsbokslut	Maj, september	Beslutsärende	Samlat ärende med uppföljning av verksamhetsplan
Ekonomiskt helårsbokslut	Februari	Beslutsärende	Samlat ärende med uppföljning av verksamhetsplan
Ekonomiskt månadsbokslut	Mars, maj, juni, augusti, oktober, december	Informationsärende	
Fastighet och lokalförsörjning	Maj, November	Se kommentar	Beslutsärende då planen fastställs i november. Informationsärende då lägesrapport lämnas i maj.

Uppföljning	Månad	Typ av ärende	Kommentar
HR, Kompetensförsörjning	April, november	Informationsärende	<p>Analys av medarbetarundersökning, sjukfrånvaro, strategisk kompetensförsörjning och arbetsmiljö</p> <p>Lägesrapport kring arbetet med att minska inhyrd legitimerad personal.</p> <p>HR, kompetensförsörjning och arbetet med att minska inhyrd legitimerad personal ingår även i uppföljningen av verksamhetsplan vilket innebär att nämnden följer upp områdena totalt fem gånger per år.</p>
Internkontroll	Oktober	Beslutsärende	Avser uppföljning av internkontrollplanen.
Kvalitetsrapportering	September	Informationsärende	Analys av synpunkter, avvikelser och internrevisioner under perioden juli – juni.
Patientsäkerhetsberättelse	Februari	Beslutsärende	
Program för full delaktighet för personer med funktionsnedsättning	Maj	Beslutsärende	Nämnden får uppföljningsresultat och aktualitetsbedömning för kännedom och beslutar om att lämna över det till kommunledningskontoret för fortsatt beredning.
Statliga medel	-	-	Information lämnas vid ekonomiska månads- och delårsbokslut samt i samband med fastställande av budget och verksamhetsplan.
Verksamhetsplan	Maj, september, februari	Beslutsärende	<p>Delårsuppföljningarna hanteras som beslutsärenden i nämnden i maj, september och årsbokslut i februari.</p> <p>Samlade ärenden med uppföljning av månads- och årsbokslut.</p>

Tabell 30 - Årsplanering